

“НАМАСТЭ, ХИНДИСТОН” 25 ЁШДА!”

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7398159>

Ахмаджон Қосимов

Ҳинд филологияси битирувчиси,
Узтелерадио “Ёшлар” канали “Намасте”
эшиттиришининг асосчиси
Тел.:+998 91 132 35 85

АННОТАЦИЯ

Ўзбекистонда ҳинд маданияти, миллий қадриятлар, буюк шахслари ва умуман Ҳиндистонни сеувчиларга бағишланган “Namaste” эшиттириши Ёшлар каналида чорак асрдан буён тингловчиларга хизмат қилиб келади. Ушбу мақолада “Намасте” эшиттиришининг қисқача тарихи ва фаолияти ёритилган.

Калит сўзлар: ҳинд маданияти, тингловчи, фильм, мухлис, бошловчи.

ANNOTATION

A radio program "Namaste", which devoted to Indian culture, national values, great personalities and people who love India, has been serving listeners on Yoshlar channel for a quarter of a century. This article covers the brief history and activities of the "Namaste" program.

Key words: Indian culture, film, listener, fans, presenter.

“Намасте, Ҳиндистон! Қадимдан барчани оҳанграбодек ўзига тортган мўъжизалар юрти -салом сенга! Ажойиботларинг, табиатинг, инсонларинг, маданияту санъатинг, куч-қудратинг нимада? Сени билгимиз, танигимиз, ўзимизни ҳам танитгимиз келади. Шу сабаб ҳам сенга ҳамиша салом, деймиз”

Ушбу сўзлар мана 25 йилдирки, “Yoshlar” радиоканалида ҳар жума ва якшанба кунлари янграб келади. Деярли бир соат давом этадиган мазкур дастур нафақат юртимиздаги мухлислар, балки кўшни давлатлар-Тожикистон, Қозоғистон, Қирғизистон тингловчиларининг ҳам севимли эшиттиришига айланиб улгурган. Бунга улардан келаётган мактублар мисол бўла олади. Эшиттиришининг муаллифи ва бошловчиси ҳиндшунос, халқаро журналист “Дўстлик” ордени соҳиби мен, яъни Ахмаджон Қосимовдир.

Юртимизда Ҳиндистон, унинг аҳли, маданияти ва айниқса фильмларига ҳамиша қизиқиш катта бўлган. Кейинги йилларда давлат ва хусусий студиялар томонидан дубляж қилинаётган Ҳиндистон фильмлари телевидения каналлари орқали деярли ҳар куни намойиш қилинмоқда.

Баъзи кўрсатувлар ва эшиттиришларда Ҳиндистон ҳақида лавҳалар ҳам намойиш қилиниб, қизиқарли маълумотлар ҳикоя қилиб келинади. Уларнинг орасида деярли 25 йилдан бери эфирга узатилаётган “Ҳoshlar” радиоканалидага “Намастэ, Ҳиндистон” эшиттиришининг ўрни ва мавқеи ўзгача.

Ўзбекистон телерадиокомпаниясининг Хорижий мамлакатларга эшиттиришлар узатиш бошқармасида ҳиндий тилидаги радио эшиттиришлар бўлимида меҳнат фаолиятини бошлаганман шу билан бир қаторда телевидениядаги “Дурдаршан”, “Намастэ” кўрсатувларини ҳам тайёрлаш жараёнларида иштирок этиб келганман.

Менга жуда катта қувонч ва бахт ҳисларининг тақдим этган Бобур номли халқаро илмий экспедиция таркибида Афғонистон, Эрон, Покистон ва Ҳиндистон бўйлаб қилган саёҳатларим, кейинчалик Ҳиндистон бўйлаб хизмат сафарларида бўлганларим, 200га яқин бадий фильмларни ўзбек тилига ўгириш жараёнидаги тажрибаларимдир. Дастур тайёрлаш жараёнида Ҳиндистон оммавий ахборот воситаларини ҳар куни кузатиб бориб, эшиттиришни янада қизиқарли бўлишида, тингловчиларни қизиқтирган саволларга жавоб бериш иш фаолиятининг асосий қисми ҳисобланади.

Бу эшиттиришда нафақат Ҳиндистонда сўнгги кунларда юз берган воқеалар, балки нишонланаётган байрамлар, эришилаётган ютуқлар ҳақидагина ҳикоя қилинмай, балки Ўзбекистон ва Ҳиндистон халқлари ўртасида ривожланиб бораётган дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари, Лал Баходир Шастри номли Ҳиндистоннинг Тошкентдаги маданият марказида ўтказилаётган тадбирлар, ўзбек ҳиндшунослари эришаётган ютуқлар ҳақида ҳам ҳикоя қилинади. Дастурларда шунингдек, Ҳиндистон бўйлаб саёҳатда бўлиб қайтган турли соҳа вакилларининг, Ҳиндистон олийгоҳларида таҳсил олиб қайтган ёшларнинг интервьюлари ҳам бериб борилади.

Бундан ташқари таниқли ёзувчи ва шоирларнинг сафарномалари ҳам ўқиб эшиттирилади. Жумладан, Хайриддин Султоновнинг “Бобурийнома” асари, ёзувчи Қамчибек Кенжанин “Ҳинд сориға”, “Бобурийлардан бири” асарлари қисмларга бўлинган ҳолда тингловчилар эътиборларига ҳавола қилинган.

Айниқса, тингловчилар хайратини оширган ва қайта-қайта эшиттиришни сўраган асар бу Тошкент давлат шарқшунослик университетининг Жанубий ва

Жанубий Шарқий Осиё тиллари ҳамда Таржима назарияси ва амалиёти кафедраси профессор-ўқитувчилари, шунингдек мазкур йўналишда тахсил олаётган талабалар иштирокида ўзбек адабиётининг сара асарларидан намуналар таржима қилиниб “*Ўзбек адабиёти намуналари ҳиндий тилида*” номи билан чоп и ҳам “Намасте” эшиттиришида тингловчиларга етказилди. Айти кунларда ҳам таржима китобидан тингловчилар эътиборига ҳавола қилиб келинмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаш , эшиттиришларни тинглаб, дастлабки сўзларни дастурлардан ўрганиб, кейинчалик Тошкентдаги Ҳиндистон маданият марказида ҳиндий тили курсларини тамомлаб, сўнг Ҳиндистон олий ўқув юртларида тахсил олиб, саёҳатда бўлиб қайтаётган ҳамюртларимизнинг сони ортиб бораётгани “Намасте” эшиттиришининг энг катта ютуқларидан биридир.

Зеро, нафақат уларга маълумот бериш, балки тил ўрганишларига ҳам қизиқтира олганим ушбу эшиттиришнинг ютуғи. Биринчи бўлиб қорақалпоғистонлик Лобар Латирова исмли мухлиса эшиттиришлар орқали ўрганган сўзларини мактубларида ёзиб, ҳиндий тилини ўрганиш истагини билдиради. Сўнг менинг тавсиямга кўра, Тошкентга келиб ҳиндий тили курсларини ўтаб, Агра шаҳридаги тил марказига ўқиш учун йўлланма олди. Кейинги йили шаҳрисабзлик Умида Муҳаммадиевага шундай бахт кулиб боқади. Сўнгра қашқадарёлик Матлюба Атаева, чирчиқлик Комила Йўлдошева сафарда бўлиб қайтишди. Ҳозирда бухоролик Гулбаҳор Шомуродова Деҳлида тахсил олмоқда.

Ўзбекистон-Ҳиндистон халқлари ўртасидаги дўстлик ришталарини янада мустаҳкамланишига, ривожига муносиб ҳисса қўшиш мақсадида кун кеча Тошкентда ўтган 14-чи халқаро кино фестивалда мен гужорот тилидан таржима қилинган “Reva”, телугу тилидан таржима қилинган “Mahanati”, урду тилидан ўгирилган “Load wedding” ва “Cake” номли бадий фильмларни томошабинлар эътиборига ҳавола қилишга ўз ҳиссамни қўшдим.

“Намасте” эшиттириш асосчиси ва бошловчиси Ахмадjon Қосимов

Анил Шастри соҳиб «Намасте» меҳмони